Szevasztopol és a szevasztopoli kikötő

A mai Szevasztopol helyén, a Krím-félsziget dél-nyugati csücskén az ókori görögök települést hoztak létre, Herszonészosz névvel, melynek romjai a mai napig fennmaradtak a mediterrán éghajlatú városban. Bizonyos források „szent városként” emlegetik, ugyanis 988-ban Nagy Volodimir fejedelem, a Bizánccal történő békekötés eredményeként ezen a helyen keresztelkedett meg, és ezt követően vette kezdetét a kereszténység felvétele a Kijevi Ruszban. Ez a momentum – mai ukrán hivatalos történetszemlélet szerint – az ukrán államiság kialakulásának egyik fontos történelmi mérföldövét jelöli. A későbbi időkben a Krím-félsziget évszázadokig oszmán fennhatóság alatt állt, akárcsak az egész fekete-tengeri és azovi-tengeri partvidék. Végül az Oszmán birodalom gyengülésével és Oroszország megerősödésével, több évtizedes harcok árán, II. Katalin cárnő uralkodásának idején (1762–1796) a Krím-félsziget a cári Oroszországhoz került.

Szevasztopol első erődszerű falait 1774-ben építették, ma ezt tartják a városalapítás dátumának. Két „hősi városvédő” csatát is átvészelt, az elsőt krími háború idején vívták (1853-1856), a következőt pedig a második világháború éveiben. 1954-ben Moszkva az Ukrán SzSzK-nak ajándékozta a „Hős Várost”.

A Szovjetunió széthullása után maradt a Szovjetunión belüli orosz–ukrán határ, ma Szevasztopol különleges státusszal (megyei jogú város) rendelkezik az Ukrán Köztársaságon belül, amelyet Ukrajna alkotmánya rögzít.

Szevasztopol rendkívül jelentős haditengerészeti bázis volt már a szovjet időkben is, ma az ukrán haditengerészet egységei mellett, ma is ott található az Orosz Feketetengeri Flottájának főhadiszállása. A mai sajátos helyzet az 1997. május 28-án Ukrajna és Oroszország között kötött flottamegállapodások értelmében alakult ki. Akkor az orosz hadihajók, tengeralattjárók, part- és légvédelmi egységek, és kb. 25000 főnyi személyi állomány állomásoztatása számára húsz évre szóló bérleti megállapodás született. Ezen kívül pedig felosztásra került az utódállamokra maradt szovjet flottaörökség, amelynek kb. 82 százalékát birtokolja Oroszország.

A város népességét túlnyomó többségben oroszajkú lakosok alkotják. Igen erőteljes a „kormány- és ukrán-ellenesség” érzékelhető a közgondolkodásban és az általános közhangulatban, akárcsak általában az egész Krími Autonóm Köztársaságban. A városi tanács döntése értelmében, 2006 óta az orosz nyelv „regionális” státusszal rendelkezik, ugyanúgy, ahogyan más ukrajnai orosz többségű megyékben és nagyvárosokban. Ez a fejlemény része az ukrán–orosz versengésnek, amely folyamatosan a békétlenség és az ellentétek kiéleződése felé vezeti a helyi közéletet.

(Orosz Sándor)

Források:

- http://sev.gov.ua/cityinfo/history/sevastopol/p_2_c207/
- http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0
- http://www.sev.gov.ua/cityinfo/history/2000/p_4_c207/
- http://korrespondent.net/ukraine/politics/155865

- http://www.warheroes.ru/Sevastopol.asp